Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal van 13 november 2018, aanvang 18.00 uur te Heythuysen

Aanwezig:
De voorzitter : de heer A.H.M. Verhoeven MPM
De griffier : de heer drs. W.A.L.M. Cornelissen
De griffiesecretaresse : mevrouw K.M.A. Verhoeven-Vyncke

Aanwezig de raadsleden:
- drs. M. Graef, drs. P.M. Houben, L.J.E. Linssen, H.T.G. Sleven, M.S.M.A. Teluij, A.G.H. van Vlodrop - Van Kempen, en ing. H. Wijers-van der Linden (allen fractie Samen Verder);
- J. Custers BSc, E.H.Franzen, H.J.H. Hermans, G.A.M.C. Teeuwen en dr. ir. M.C.H. Wagemans (allen fractie Ronduit Open);
- mr. N.J.A.G. Alofs, R.J. Flinsenberg, drs. H.H.J.M. van Helden MBA, P.H.L. van Melick en J.F.W. Nouwen MSc (allen fractie CDA);
- mr. A.G.J. Kierkels en drs. D.J.H. Voermans (beiden fractie D66);
- H.L. Glessner en drs. J.F.M. van der Stappen (beiden fractie Progressief Akkoord Leudal);
- mr. R.G.M. Thomassen en J.J.P. Vissers (beiden fractie VVD);
- R.A.M. Verheul (fractie Leudal Sociaal).

Mede aanwezig:
wethouder mr. A.J.M. Walraven (Samen Verder), wethouder P.H.G. Verlinden (Samen Verder), wethouder mr. S.B.J. Backus (Ronduit Open), wethouder M.P.J. Janssen (Ronduit Open) en wethouder mr. R.M.J. Martens (D66).

Afwezig:
I.M.R.M. Schors (D66)

---

1. Opening
De voorzitter opent de vergadering om 18.01 uur en heet iedereen welkom. Hij meldt dat mevrouw Schors is verhinderd. De heer Van der Stappen blijkt niet aanwezig, mogelijk komt hij later ter vergadering *(naschrift: de heer Van der Stappen is om 18.14 uur bij de vergadering aanwezig, tijdens agendapunt 3).*

2. Vaststellen agenda
De gemeenteraad besluit de raadsagenda vast te stellen conform de door het presidium in zijn vergadering van 1 november 2018 vastgestelde voorlopige raadsagenda, met dien verstande dat:
a. De motie M.5 van de fracties CDA + Progressief Akkoord Leudal + VVD + Leudal Sociaal over een gemeenschapsvoorziening in Neeritter, vanwege het late moment waarop ze is aangereikt, voor deze begrotingsvergadering buiten behandeling wordt gesteld en voor agendering wordt doorgeschoven naar de raadsvergadering van 11 december 2018.
b. Na het uitspreken van de algemene beschouwingen door de zeven fractievoorzitters een moment wordt ingelast om de portefeuillehouders de gelegenheid te bieden naar behoefte te reageren op die beschouwingen maar niet op de later op de agenda voor bespreking aan de orde komende moties.

3. Algemene beschouwingen bij de Programmabegroting 2019-2022
In volgorde van fractiegrootte, te beginnen met de fractie Samen Verder, houden de fracties hun beschouwingen.

Samen Verder (bijlage 1)
Ronduit Open (bijlage 2)
CDA (bijlage 3)

D66	(bijlage 4)
Progressief Akkoord Leudal	(bijlage 5)
VVD	(bijlage 6)
Leudal Sociaal	(bijlage 7)

Het college reageert op de algemene beschouwingen.

De voorzitter schorst van 19.42 uur tot 20.08 uur de vergadering.

Behandeling thema 1: Duurzaamheid
De indieners van motie 1, bijlage 8 (verhoging budget duurzaamheid) geven een toelichting.

Portefeuillehouder Verlinden zegt toe om in ieder geval voor 1 april 2019 met een duurzaamheidsprogramma te komen waaruit duidelijk blijkt waarvoor het benodigde geld zal worden gebruikt.

Behandeling thema 2: Majeure projecten
De indieners van motie 2, bijlage 9 (fietspad spoorbrug Buggenum) geven een toelichting.

Portefeuillehouder Walraven zegt dat de fietsbrug geen prestigeproject is. Het gaat om een wezenlijke toevoeging aan het toeristisch recreatief voorzieningenniveau.

Portefeuillehouder Backus ontraadt de motie. Het is beter om de koppeling fietsbrug Buggenum en de verkeersveiligheid uit de motie te halen.

Behandeling thema 3: Leefbaarheid
De indieners van motie 3, bijlage 10 (starten pilot inzet ouderenadviseur) geven een toelichting.

Portefeuillehouder Janssen zegt dat onderbenutting van bestaande voorzieningen en toeslagen voor ouderen voorkomen moet worden. Hij heeft geen bezwaar tegen deze motie.

De indieners van motie 4, bijlage 11 (verhoging budget muziekeducatie) geven een toelichting.

Burgemeester Verhoeven zegt dat de eerste stappen om te komen tot het kunst en cultuurbeleid zijn gezet. Het beleid is er nog niet. De motie gaat over subsidiebeleid. Portefeuillehouder Backus zal daar op reageren. De gedachte van de motie is sympathiek te noemen.

Portefeuillehouder Backus zegt dat de motie niet is doorberekend in de begroting als de motie wordt aangenomen. Er is geen beleid en geen financiering, maar een noodoplossing moet mogelijk zijn.

Behandeling thema 4: Overige onderwerpen
Ronduit Open vraagt aandacht voor de mandatering en het functioneren binnen het sociaal domein. De mandatering is te ver doorgevoerd. Het college is niet meer op de hoogte. Dat is ongewenst.

Portefeuillehouder Backus zegt dat informatievoorziening iets is wat met elkaar moet worden afgestemd en dat daarop moet worden ingespeeld. De raad bepaalt de informatiebehoefte en het college moet daarop inspelen.

Burgemeester Verhoeven zegt dat dit ook breder moet worden getrokken dan het sociaal domein.

De voorzitter schorst de vergadering van 21.28 uur tot 21.42 uur om de moties 1, 2 en 3 opnieuw te laten formuleren.

4. Vaststellen Begroting 2019 + Vaststellen Meerjarenraming 2020 - 20222 + Vaststellen Meerjarig investeringsprogramma 2019 - 2022 + Voteren kredieten jaarschijf 2019

De voorzitter brengt als eerste het vaststellen van de begroting 2019 in stemming. Daarna komen de ingediende moties aan bod.

Het raadsvoorstel wordt met 22 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, D66, Progressief Akkoord Leudal en Leudal Sociaal en 2 stemmen tegen (VVD) aangenomen.

Het CDA legt een stemverklaring af over motie M.1. Het genoemde bedrag mag substantieel hoger zijn.
De - ter vergadering gewijzigde - motie M.1 (bijlage 8) van de fracties CDA + Progressief Akkoord Leudal + VVD + Leudal Sociaal wordt met unanieme stemmen aangenomen.

De - ter vergadering gewijzigde - motie M.2 (bijlage 9) van de fracties CDA + Progressief Akkoord Leudal + VVD + Leudal Sociaal wordt met 10 stemmen voor (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) en 14 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open en D66) verworpen.

De - ter vergadering gewijzigde - motie M.3 (bijlage 10) van de fracties CDA + Leudal Sociaal wordt met 20 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, D66 en Leudal Sociaal) en 4 stemmen tegen (Progressief Akkoord Leudal en VVD) aangenomen.

Samen Verder legt een stemverklaring af en steunt motie 4 niet. De fractie kan zich wel vinden in de suggestie van portefeuillehouder Backus dat er een coulanceregeling wordt getroffen.
D66 sluit zich bij de stemverklaring van Samen Verder aan.
Ronduit Open sluit zich bij de stemverklaring van Samen Verder aan.

De motie M.4 (bijlage 11) van de fracties CDA + Progressief Akkoord Leudal + VVD + Leudal Sociaal wordt met 10 stemmen voor (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) en 14 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open en D66) verworpen.

5. Mededelingen

Burgemeester Verhoeven zegt dat op donderdag 15 november 2018 bij het Monument van Verdraagzaamheid bij het Bezoekerscentrum Leudal in Haelen, voor de achttiende keer de jaarlijkse internationale herdenking zal plaatsvinden. Hij nodigt eenieder uit die bijeenkomst bij te wonen.

6. Sluiting

Na het uitspreken van het slotwoord sluit de voorzitter de vergadering om 21.53 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal d.d. 11 december 2018.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

De griffier,	De voorzitter,
Drs. W.A.L.M. Cornelissen.	A.H.M. Verhoeven MPM

Bijlage 1

Algemene Beschouwingen Ronduit Open 2018

Voorzitter, namens Ronduit Open spreek ik onze dank uit aan iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet voor onze gemeente en de opstelling van deze programmabegroting.
Ik wil met onze bijdrage aangeven op welke gebieden er volgens Ronduit Open de grootste winst te behalen is voor de gemeente Leudal om de komende jaren door te kunnen groeien naar een gemeente waar we trots op kunnen blijven.

Bestuur & Middelen
De begroting laat meerjarig een positief beeld zien, oplopend tot 1,1 miljoen euro. Hierbij willen wij enkele kanttekeningen plaatsen. Zo zien we de komende jaren grote tekorten ontstaan in de reserves voor het sociale domein en dalen de Essent-gelden met miljoenen. Die Essent-gelden waren een eenmalige meevaller van 40 miljoen euro die Leudal in 2009 verkreeg uit de verkoop van de aandelen Essent, bedoeld om het wegvallen van het dividend Essent te compenseren. Leudal heeft door deze miljoenen ook stevig kunnen afschrijven op verschil- lende investeringen, waardoor de kapitaallasten lager zijn geworden. We moeten dan ook niet doorgaan met de inzet van deze Essent-gelden. Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen zullen wij hierop terugkomen.
Ook constateren wij grote onttrekkingen uit de algemene reserve. De financiering hieruit is bedoeld als incidenteel dekkingsmiddel, en dus niet als dekking voor structurele lasten. Uit navraag is gebleken dat voor het meerjarig onderhoudsprogramma meer dan 1 miljoen euro wordt onttrokken uit deze algemene reserve. Ronduit Open is van mening dat deze systema- tiek teruggedraaid moet worden.
Een andere reserve waaruit de afgelopen jaren vele miljoenen zijn gehaald is de reserve be- drijfsvoering. Nog steeds volgen wij de organisatieontwikkeling kritisch, en nog steeds zijn we niet daar waar we willen zijn. We willen geen structuur waarin de verantwoordelijkheden en bevoegdheden te ver zijn doorgemandateerd, waardoor wethouders niet volledig geïnformeerd zijn en onvoldoende kunnen sturen. Ze worden door burgers en raadsleden aangesproken op besluiten die buiten hen om door ambtenaren zijn genomen. Wethouders zijn ook volksverte- genwoordigers en in samenspel moet iedereen vanuit zijn positie mee kunnen doen in de be- sluitvoering.
Het verbeteren van de kwaliteit en uitvoering van gemeentelijke taken is niet voor niets als een uitgangspunt opgenomen in het coalitieprogramma. Hierin staat dat er vanuit het college een strakke regie op de uitvoering komt die kan bijdragen aan een meer efficiënte en effectievere inzet van de beschikbare capaciteit. Om dit te realiseren moeten te ver doorgevoerde manda- ten worden teruggedraaid en moet extra gelet worden op de noodzaak van uitgaven aan bij- voorbeeld de inhuur van externe bureaus. Pas als we er in alle redelijkheid niet meer aan ontkomen zijn maatregelen aan de inkomstenkant, zoals OZB-verhogingen, aan de orde. Daarnaast moet het college de gemeenteraad interactiever betrekken bij ingewikkelde en in- grijpende besluiten. Dat betekent dat collegeleden in een zo vroeg mogelijk stadium in het kader van interactieve besluitvorming vraagstukken aan de gemeenteraad moeten voorleg- gen, voorzien van alternatieven. Door deze combinatie kan er scherper op de besteding van budgetten worden toegezien en ligt de verantwoordelijkheid van het maken van kaderstellende keuzes richting nieuw beleid bij de gemeenteraad.

Ruimtelijk domein
Voorzitter, een goed voorbeeld waarbij het maken van tijdige beleidskeuzes, een gezonde financiële huishouding, een sterke sturing en interactieve besluitvorming van groot belang zijn is het aanstaande nieuwe accommodatiebeleid. Het gaat hierbij om gemeenschapshuizen en sportaccommodaties.
Een gemeenschapsaccommodaties ontleent haar bestaansrecht aan de steun vanuit de ge- meenschap. Verliest de accommodatie de steun van de gemeenschap of is de gemeenschap niet of onvoldoende in staat om een accommodatie een bestaansrecht te geven, dan kan er niet aan de gemeente gevraagd worden dit zondermeer over te nemen.
Ronduit Open kan zich met betrekking tot de 16 gemeenschapshuizen vinden in een denkwijze waarbij zoveel als mogelijk maatwerk wordt geleverd, in plaats van er een algemeen beleid overheen te leggen. Het gaat hier immers om een verscheidenheid aan gebouwen, bezettin- gen, gemeenschappen, condities en boekwaardes. Belangrijke uitgangspunt voor Ronduit Open blijft dat onze burgers per kern zelf de voorziening moeten dragen. Dat geldt voor de behoefte aan de voorziening maar ook voor een adequaat bestuur en toezicht.

Met betrekking tot sportaccommodaties blijven we achter fusies, samenwerkingen en samenvoegingen van verenigingen en hun accommodaties staan wanneer deze zich ontwikkelen met aandacht voor de bezuinigingstaakstelling, de effectiviteit en bovenlokale functie van de ac- commodatie, en een evenwichtige spreiding van de voorzieningen over alle kernen in Leudal, met bijzondere aandacht voor de gevolgen van nieuwe investeringen voor andere accommo- daties in de omgeving. Een mooi voorbeeld is het huidige samenwerkingsproject van de voet- balclubs uit Ell, Hunsel, Grathem en Kelpen-Oler.
Ronduit Open kan zich met betrekking tot sportaccommodaties vinden in een denkwijze waar- bij in het geval van nieuwe ontwikkelingen de gemeente slechts zakelijk op basis van concrete, duidelijke afspraken als financierder kan meewerken en dus niet op basis van goed vertrouwen en intenties. De beginfases van deze grote projecten zijn belangrijk. Standaard de beurs trek- ken en tienduizenden euro's aan vrijblijvend onderzoek uitgeven kan echt niet meer. Ten tweede vinden wij dat wanneer nieuwe ontwikkelingen doorgroeien tot majeure projecten ze niet meer door een kleine groep goedwillende vrijwilligers geleid kunnen worden. Wij hebben oprecht waardering voor de grote inzet van vrijwilligers, maar we vinden ook dat we grote, belangrijke en kostbare projecten professioneel en zakelijk moeten organiseren. Daarmee borg je kwaliteit en continuïteit.
Ten derde mogen ook meer van bovenaf worden gestimuleerd tot samenwerkingen en samenvoegingen. Hier kunnen voor zowel verenigingen als gemeente grote voordelen aan zitten die pas worden opgemerkt wanneer er goed over nagedacht wordt. Tot slot is het ook van belang om bij sportaccommodaties de concrete situatie in een gebied als uitgangspunt te nemen. Er liggen op dit moment veel prima accommodaties van allerlei sporten verspreid over de kernen van Leudal die niet zomaar gesaneerd of verkocht kunnen worden, dat zou kapitaalvernietiging zijn. Vooraf een uitgetekend plan presenteren over de spreiding van accommodaties in Leudal heeft dan ook geen zin, zeker niet wanneer er van onderop geen wens of noodzaak is tot de samenvoeging van accommodaties, die ook zeker niet opgelegd moet worden.

Onderwerpen binnen het ruimtelijk domein waarbij tijdig beleidskeuzes zijn gemaakt zijn bij- voorbeeld grootschalige windenergie-initiatieven en het geurbeleid. Ook zal er snel een indu- strieel geurbeleid vastgesteld gaan worden, onder andere vanwege de wens voor geconcen- treerde mestverwerking op industrieterreinen. Voor grootschalige zonne-energieprojecten zijn we daar gezien de recente casus te laat mee geweest, maar het is goed dat er nu beleid in de maak is dat antwoord moet geven op de vragen óf, waar en onder welke voorwaarden de gemeente aan dergelijke projecten gaat meewerken.
Ook is met het onlangs vastgestelde beheerplan voor groen en wegen tijdig nieuw beleid op- gesteld, waardoor er vanaf volgend jaar weer op basis van de beleidsplannen onderhoud wordt gepleegd, zo onnodige uitgaves worden voorkomen, en de basisinfrastructuur, groen, wegen en fietspaden weer tot een acceptabel basisniveau teruggebracht worden, wat ten goede komt van de recreatie en het toerisme in Leudal.

Bij de behandeling van het economische profiel van Leudal rees de vraag hoe we in de toekomst omgaan met de huisvesting van arbeidsmigranten. Geschikte woonruimte is van belang, maar er rijzen ook vragen op. Moet Leudal zelf de verwachte stroom aan arbeidsmigranten zien te huisvesten? Willen we gelimiteerde huisvesting op campings en leegstaande panden die in eigendom zijn van de gemeente gebruiken om arbeidsmigranten te huisvesten? Of is de huisvesting op het bedrijf zelf de beste oplossing? We weten in ieder geval zeker dat de structuur van onze samenleving ingrijpend wijzigt met de komst van duizenden arbeidsmigranten en dat de notitie huisvesting arbeidsmigranten van 2015 alleen niet volstaat om dit vraagstuk op te lossen. Dit leidt vervolgens tot de vraag hoelang we met deze beweging kunnen en willen meegaan en hoe dit door gemeenteraad en college zo snel mogelijk wordt opgepakt, wederom in het kader van interactieve besluitvorming.

Met betrekking tot huisvesting merkt Ronduit Open op dat er in grote kernen als Heythuysen, Haelen en Roggel relatief meer nieuwbouw is dat in de kleine kernen. Dit moet echt stoppen. De bouw in de kleine kernen moet gestimuleerd worden. Dit zou kunnen door de grondprijzen hier opvallend lager te maken dan in de grote kernen. Woningcorporaties hebben hierbij een maatschappelijke verantwoordelijkheid en moeten hier dan ook duidelijk op worden aange- sproken. Er moeten prestatieafspraken gemaakt worden over de mutaties van huurwoningen, de bouw ervan, en de actieve bijdrage aan omvormingen van leegstaande gemeentelijke ge- bouwen tot woonruimten. Over leegstaande panden bestaat in het algemeen onduidelijkheid. Over hoeveel gebouwen hebben we het? Zijn er concrete plannen? Of laten we ze allemaal simpelweg jarenlang leegstaan? Volgens Ronduit Open staan deze onderwerpen te laag op de bestuurlijke agenda. Goed is het dat er op dit moment werk wordt gemaakt van het beleid voor woonwagenlocaties en haar bewoners.

Tot slot merken wij op dat naar aanleiding van het handelen of juist niet handelen van de gemeente zelf negatieve situaties kunnen ontstaan en escaleren tussen gemeente, burgers en bedrijven, waarna juridische procedures en mediation volgen die veel geld en ambtelijke capaciteit kosten. De vervreemding tussen ondernemer en burger, zeker in het buitengebied, moet worden verminderd door open

communicatie en een meewerkende houding van alle be- trokkenen, waartoe de nieuwe omgevingswet de mogelijkheden zal bieden.

Sociaal domein
Naast de forse dalingen van de reserve Essent, bedrijfsvoering en de algemene reserve zien we ook dat er van de opgebouwde reserve van 5 miljoen euro voor de drie decentralisaties, Wmo, participatie en jeugdzorg, volgens de begroting in 2021 niets meer over is. Het Rijk heeft deze grote taken aan gemeenten overgedragen zonder daarvoor voldoende financiële midde- len beschikbaar te stellen. Dit alles mag niet ten koste gaan van genomen maatregelen die gericht zijn op preventie. Hierover moeten gemeenteraad en college dan ook met elkaar in gesprek gaan.

Van de ene kant zal er landelijk bijgesprongen moeten worden. Dit is namelijk niet alleen een probleem in Leudal, maar in vele andere gemeenten. Anderzijds zullen we in Leudal ook maat- regelen moeten nemen. Ronduit Open is van mening dat er veel geld bespaard kan worden met een snelle afhandeling van langdurige zaken die vanwege een gebrek aan sturing, of een te ver doorgevoerd mandaat, teveel ambtelijke tijd innemen. Het gaat hier om kwetsbaren. Dan mag er geen plek zijn voor overmatige rompslomp van rapportages, administratieve verplich- tingen en gedetailleerde protocollen. Omdat we als Ronduit Open staan voor een goede zorg voor en ondersteuning van onze burgers zijn soms maatwerkaanpassing noodzakelijk, on- danks de eerdere inschatting van de beoordelend ambtenaar. Controle en toezicht is prima, maar wij hebben gezien hoe dit in de zorg is doorgeslagen. Als er een werkveld is waarbij de praktijk vele malen belangrijker is dan het beleid dan is het binnen het sociaal domein.

Voorzitter, afsluitend en samenvattend hoor ik graag de reacties vanuit het college, waar mogelijk met toezeggingen, op de volgende 6 punten:

1. Ronduit Open vindt dat de miljoenenbesteding uit de Essent-reserve niet langer kan doorgaan en dat de systematiek van structurele lasten te dekken uit de algemene re- serves gewijzigd moet worden.
2. Wij willen dat het college sterker gaat sturen op de uitvoering van het werk door te ver doorgevoerde mandatering, zeker binnen het sociale domein, terug te draaien en dat er meer wordt ingezet op interactieve besluitvorming door vraagstukken waar tegenaan wordt gelopen in een zo vroeg mogelijk stadium aan de gemeenteraad worden voorgelegd.
3. Het college zou richting de herijking van het accommodatiebeleid vooraf richtinggevende uitspraken vanuit de gemeenteraad moeten vragen over haar visie op de toe- komst van gemeenschapshuizen en sportaccommodaties.
4. De notitie huisvesting arbeidsmigranten zal herijkt moeten worden gezien de vele arbeidsmigranten die naar verwachting in Leudal nodig zullen zijn.
5. Zo snel mogelijk moet er duidelijkheid komen over de invulling van leegstaande gemeentelijke panden.
6. Het bouwen in kleine kernen verdient meer aandacht en moet gestimuleerd worden.

Bijlage 2

Algemene beschouwingen

Voorzitter,

Laat ik beginnen met mijn dank uit spreken voor de duidelijke en gestructureerde aanpak bij de begroting. Het al langer lopende traject waarbij we als raadsleden intensief samenwerken met ambtenaren om de P&C cyclus te vernieuwen begint zijn vruchten af te werpen. Ook eenieder die bezig is geweest met het vernieuwen van de begrotingsbehandeling wil ik langs deze weg bedanken. Tijdens de beschouwingen is het gebruikelijk ook de griffie te bedanken, dit maakt het echter niet minder gemeend, dankjewel!

Voorzitter, er is (terecht) veel aandacht om de infrastructuur,
economische factoren en woningvoorraad aan te pakken. De genoemde voornemens met betrekking tot toerisme, vestigingsbeleid, financiën - welvaart in enge zin- ogen sterk en voortvarend. Het is duidelijk dat we in dat opzicht weten waar kansen liggen en hoe we die willen gaan pakken. De genoemde voornemens met betrekking tot de meer kwalitatieve factoren krijgen vaak minder aandacht. Bij het aanwijzen van toeristische speerpunten zoals het Leudal of Neeritter mogen we niet vergeten wat deze plekken aantrekkelijk maakt voor de toerist in de eerste plaats. Gelukkig ziet u dat zelf ook wanneer u stelt dat – ik citeer- de aantrekkingskracht van Leudal meer is als enkele losse trekpleisters maar bestaat uit een samenhangend geheel aan ruimte en natuurschoon/buitengebied. En juist die samenhang wil ik vandaag centraal stellen voorzitter. Natuurlijk, bij de begroting is bespreking zonder enkele zaken te ontvlechten onmogelijk. Maar wanneer de discussie enkel gaat over cijfers in een tabel, over plussen en minnen, laten we een kans liggen. Een kans om visie te tonen, een kans om ambities uit te spreken. Is het niet juist daarvoor dat we gekozen zijn?

Laten we maar meteen beginnen met dat buitengebied. Vorige week hebben we kunnen zien dat het toekomstbestendig maken van ons buitengebied niet evident is. “Buitengebied in beweging” is haast een eufemisme. Het komende jaar moeten we gebruiken om belangrijke vragen te beantwoorden. Welke activiteiten staan we toe om leegstand te voorkomen? Welke economische ontwikkelingen zijn wenselijk en welke juist niet? Waar is er plaats voor duurzaamheidinitiatieven? En dat allemaal zonder dat we ruimte en natuurschoon in de uitverkoop zetten.

Bijkomend vraagstuk is dat van huisvesting van arbeidsmigranten. We hebben allemaal kunnen zien wat ons op ons afkomt. Huisvesten op het erf of bedrijf – hoe goed dat vaak ook geregeld is- kent zijn grenzen. Nog steeds is voor ons kleinschalige huisvesting in de kernen het uitgangspunt. Dat biedt kansen, bijvoorbeeld door leegstaande bedrijfspanden te gebruiken. Ik kan u verklappen dat we het met een paar panden per dorp niet gaan redden. Dit vraagt niet alleen om beleid maar ook om ingetogenheid van deze raad. Wanneer we elk verzoek tot huisvesting bombarderen tot een politieke kwestie gaan we de komende jaren lange vergaderingen tegemoet. Gebruik de goede voorbeelden die er nu al zijn in uw voordeel. Vooraf duidelijk communiceren met de omgeving en het creëren van korte lijnen naar beheerders zorgt voor draagvlak!

Ook in het onderwijs schept zoeken naar samenhang nieuwe kansen. De ruimte die ontstaat op St. Ursula (in Horn en Heythuysen) zou kunnen worden ingevuld door andere onderwijs instanties. Een combinatie met bijv. de basisschool en/of bibliotheek ligt wat ons betreft voor de hand. De Latasteschool heeft nadrukkelijk een verzoek tot extra ruimte en lokalen gedaan. Hier zouden op termijn mooie combinaties gemaakt kunnen worden. Ook combinaties met sport door de aanwezige gymzalen zijn mogelijk. SV ziet

hier nadrukkelijk een kans om een bedreiging -het leerlingentekort op St. Ursula- om te zetten naar een positieve ontwikkeling met mogelijke bezuinigingen op huisvestingskosten tot gevolg. Als ik niet wist hoe wars deze raad kan zijn voor grote vergezichten had ik dit onderdeel het kopje onderwijsboulevard Horn mee gegeven.

Nog zo'n gebied waar we niet zonder integrale blik kunnen is duurzaamheid. Aan het einde van de rit blijkt vaak alle politiek lokaal te zijn, nergens is dit meer waar dan op het gebied van duurzaamheid. Wat ze ook in Den Haag of Maastricht bedenken het is in deze zaal waar we nadrukkelijk belangen tegen elkaar af moeten wegen. Het is hier waar energie en duurzaamheid zaken als natuur, leefbaarheid en woongenot ontmoetten. Een goede zaak dat we een bredere kijk op deze vraagstukken gaan ontwikkelen. Leudal stelt namelijk nadrukkelijk de ambitie om de duurzaamste gemeente van Limburg te zijn. Als we dit niet door een toevalligheid aan initiatieven maar door gericht beleid willen bereiken is het zaak binnen de raad eerst een meer abstracte discussie te voeren over de wenselijkheid van deze ambitie om vervolgens vast te stellen wat daar voor nodig is. Niet alleen de aanvragen voor bijvoorbeeld de zonneweides maar ook nationaal beleid (o.a. Nederland aardgasvrij in 2050) vragen om een duidelijk kader. "Leg de daken maar vol" is geen beleid voor zonneweides en amper afdoende. Studiegroep Leudal doet een prima voorzet, kijk naar locaties als Zevenellen waar de benodigde infrastructuur ruimschoots aanwezig is of naar locaties als naast de snelweg waar overlast tot een minimum te beperken is.

Voorzitter laat ik niet om de hete brij heen draaien. Grote zorgen heeft SV over de dreigende tekorten in de jeugdzorg. Eerder initieerde o.a. SV het resultaat gericht werken en het meetbaar maken van prestaties van zorgaanbieders. Wij pleitten er nadrukkelijk voor deze lijn te blijven volgen. Naast sturing op inhoud vragen wij ook om meer controle op financiën. Aanbieders mede verantwoordelijk maken voor budget kan op onze goedkeuring rekenen. Deze vorm van partnership zouden we verder moeten doortrekken. De preventieve activiteiten zijn prima om laagdrempelig mensen te ondersteunen en problemen vroeg te signaleren, maar aanbod kan hier ook vraag kweken. Ondanks het flink optuigen van het voorliggende veld om mensen daar zo veel/lang mogelijk op te vangen zien we dat de cijfers tot dusver laten zien dat de kosten oplopen maar de kosten in specialistische hulp niet afnemen. Sterker nog, problematiek zoals suïcidaliteit onder jongeren neemt toe. Wij bepleiten dan ook om niet primair te sturen op afname van specialistische zorg door het voorzieningen niveau te verlagen, maar voor meer partnership met gegunde partners door het voorzieningenniveau te versmallen.

Voorzitter, SV heeft voldoende andere suggesties; Neem nadrukkelijk de kosten en bureaucratie binnen het CJG onder de loep. Leg de indicering in combinatie met afspraken over budget en targets m.b.t. afschaling bij de zorgaanbieders zelf neer. Of controleer meer op financiën dan de accountantsverklaring die nu voldoende is. Het belangrijkste vinden we echter niet de politieke maar juist de bestuurlijke aanpak. We pleitten vandaag dan ook voor een raadsbrede aanpak, waarin fractiespecialisten en portefeuillehouder voortvarend aan de slag gaan. Nadrukkelijk samen aan de slag, voor mensen die het vaak het hardst nodig hebben.

Voorzitter, natuurlijk ben ik zaken als het accommodatiebeleid of burgerparticipatie niet vergeten. Mijn aanpak vandaag zou echter ook een oproep aan politiek Leudal zijn, kies je speerpunten en pak deze met ambitie en lef aan. Ontwikkel een integrale visie. Zoek naar samenhang, kansen en niet naar dat ene detail waardoor het mogelijk niet door zou moeten gaan. Zie bijvoorbeeld een fietsbrug (om maar een willekeurig onderwerp te noemen) niet alleen als een middel om van a naar b te komen maar juist ook als een kans voor deze gemeente. Als een middel om de gehele fietsinfrastructuur van Midden Limburg te verbeteren. En daarmee als een middel om doelen op het gebied van recreatie, werkgelegenheid en duurzaamheid weer een stapje dichterbij te brengen.

Visie, lef en ambitie. Dat alles in samenspel met onze inwoners. Om uit het coalitieakkoord te citeren; Anders besturen start nu!

Dank u wel voorzitter.

Bijlage 3

Begroting 2019

Geachte voorzitter, geachte leden van de Raad

Inleiding

Wij besluiten vandaag over de programma begroting 2019-2022.

Een begroting die tot stand is gekomen met medewerking van het ambtelijk apparaat.
Wij spreken daar onze dank voor uit en onze waardering voor het vele geduld dat zij met ons hadden tijdens de Premiere. Leudal staat voor grote financiële uitdagingen en dat terwijl we de bezuinigingsrondes nog maar net achter ons gelaten hebben.

Wij maken ons zorgen over de begroting en het perspectief dat voorligt. De komende jaren zien we onze reserves terug lopen met 15%. Dat wordt mede veroorzaakt doordat de begroting in 2019 en volgende jaren slechts sluitend te maken is door een netto beroep op de reserves. Het weerstandsvermogen bestaat voor 44% uit niet benutte belastingcapaciteit en is, al bedriegt de schijn, zeer bescheiden omdat het minimum vereiste niveau grotendeels afhangt van de omvang van de gedefinieerde risico´s. Heeft het college die voldoende in beeld?
Het oprekken van de afschrijvingstermijn van de vastgoed portefeuille, toch reeds een maatregel die wij afwijzen, maar ook de circulaires van het Rijk van waaruit ons meer bijdrage uit het gemeentefonds beloofd wordt, leiden blijkbaar evenmin tot een positiever perspectief.

Risico's
Het enige risico dat in de begroting in extenso wordt uitgewerkt is dat van de dreigende te korten in de jeugdzorg. Die samenhangend met de vastgoedportefeuille, mogelijke planschades in het buitengebied en het onderhoud van onze wegen, worden slechts summier geadresseerd.
Vastgoed bezit
Zijn de risico's in beeld? Dat vragen we ons af. Is er daartoe nu eindelijk voldoende menskracht en kennis binnen de organisatie aanwezig? Daar ligt immers mogelijk een oplossing om financiële middelen te generen om uit de verkoop van vastgoed dreigende tekorten te financieren.
We zien de vaste activa echter slechts toenemen in de komende jaren. Van afbouw lijkt geen sprake.
Het initiatief om onze vastgoedportefeuille te "verrijken" met een fietsbrug bij het spoor te Buggenum, waaraan we zelf maar liefst € 3,6 miljoen moeten bijdragen, is voor ons, gegeven het geschetste financiële perspectief en de alternatieve aanwendingsmogelijkheden van dit bedrag, in elk geval "een brug te ver"

Planschade
Claims kunnen gezien de schaalgrootte en de kapitaalintensiteit van agrarische bedrijven in het buitengebied gemakkelijk tot € 1 miljoen of meer oplopen. Wij lezen niet of het college dat inzichtelijk heeft en waarschuwen daarvoor.

Wegennet
Opmerkelijk genoeg neem het College voor 2019 een bedrag voor vervangingskosten op niveau B op groot € 1.000.000. Bekend is echter, uit een rapport van een ingeschakelde externe partij, gepresenteerd in de commissie Fysiek, dat daarvoor € 2.214.000 nodig is. Feitelijk hoort in de begroting over 2019 op basis van vigerende verslagleggingsregels in casu het voorzichtigheidsbeginsel, een bedrag van € 2.214.000 thuis en uiteraard vergroot dat het reeds aanwezige tekort en tast dit onze reserves verder aan. Alternatief is dat er voor 2019 in afwachting van het plan van aanpak nog niets wordt opgenomen.
Toerisme en recreatie
Zet daar fors op in. De sector levert een belangrijke bijdrage aan de welvaartsgroei. We lezen over bordjes en fietsroutes prima, compliment aan het college. Er wordt gesproken over samenwerking met vele instanties. Nu het college de stekker uit Leisure Port getrokken heeft, zijn we aangewezen op alternatieven. Wij geven het college mee om zo veel mogelijk ondernemerschap aan boord te brengen. Dat is de cruciale aanjager om de zo noodzakelijke bovenlokale samenwerking in stelling te brengen.

Cultuur
We zijn verheugd dat de ontwikkeling van beleid nu spoedig wordt opgepakt. Wederom breken we een lans voor de muziekverenigingen en de muziek educatie. In 2012 werd de bekostiging van dit onderwijs gekort van € 223.000 plus een vergoeding van de huur van leslokalen naar € 180.000 integraal. Dat budget geldt heden nog steeds.

Hiervan moeten zowel Myouthic alsook ECI samen rond zien te komen. De opdracht van de gemeente om het binnen schoolse onderwijs extern te financieren met rijks of projectgelden voert men uit. Trots wordt ons gemeld dat binnen onze gemeente in liefst 11 scholen extern gefinancierde muziekprojecten lopen in samenwerking met de lokale muziek verenigingen. Nu nog de buitenschoolse educatie, belangrijk voor de kinderen die muziek willen maken, hun ouders en de lokale muziekverenigingen. Alhoewel partijen geprobeerd hebben om met het afgeslankte budget uit te komen, gaat dat niet lukken.
Met dit budget is het aandeel van de ouders in de cursusprijs onder € 300 niet langer haalbaar. Verhoging leidt er toe dat voor sommige kinderen buitenschoolse educatie onbereikbaar wordt. Daarenboven gaan er ongewenste prijsverschillen met buurtgemeenten ontstaan. Uiteindelijk gaat het ten koste van onze leefbaarheid waar we allen een lans voor breken. Wij roepen het college dan ook via een gezamenlijke motie dringend op om de bekostiging te herstellen naar het niveau van 2012 en dat in te bedden in het cultuurbeleid in plaats van het laten doodbloeden van de muziek educatie instituten.
Duurzaamheid

Energie transitie
Het bescheiden ingeruimde bedrag van € 25.000 in een begroting van € 83 miljoen doet onvoldoende recht aan het belang van onze transitie opdracht, onze reputatie van duurzaamste gemeente en alle reeds bestaande kansrijke initiatieven.
Daarom hebben wij gezamenlijk een motie ingediend. Die voorziet in aanwending van de aan Leudal Energie in rekening gebrachte leges groot € 133.000 ter financiering van activiteiten in het duurzaamheidsdomein.

Zevenellen
Dit terrein in ontwikkeling kan een belangrijke bijdrage leveren aan duurzaamheid door haar bijdrage in het kader van de circulaire economie. Wij sporen het college aan om aan de voortgang veel meer prioriteit te geven en vragen ons af wat op dit moment de stand van zaken is.
Verkeersveiligheid

Ons bereiken uit de 16 kernen steeds meer berichten van bezorgde inwoners. We pleiten er dan ook voor om de besparing, die vrijkomt uit het schrappen van de brug te Buggenum, hiervoor in te zetten. Ook daartoe is een gezamenlijke motie ingediend.
Buitengebied
Mede in verband met de invoering van de omgevingswet ligt hier zowel voor de actoren als ook voor ons allen hier aanwezig een grote uitdaging.
De problematiek binnen de agrarische sector achten wij zeer complex omdat de technologische ontwikkelingen razendsnel gaan en de dynamiek groot is. De vraag is of ons daartoe voldoende kennis en kunde ter beschikking staat om tot een verantwoorde visievorming te komen. “Buitengebied in beweging” is een goed initiatief. Wij bepleiten de oprichting van een denktank/inspiratiegroep. Daarin nemen deskundige vertegenwoordigers plaats van alle actoren en worden alle benodigde disciplines en kennis waargenomen. Visievorming zal enkele jaren in beslag nemen. Op deze wijze praten deskundigen op het juiste niveau met elkaar en ontstaat er een multi disciplinaire visie. Mogelijk brengt ons die verder dan “Buitengebied in beweging”

Wegennet
Er zijn diverse projecten in voorbereiding zoals bijvoorbeeld de reconstructie van de Napoleonsweg te Neer. Dit gebeurt veelal onder regie van de Provincie. Laten we een constructief contact met haar onderhouden en alert blijven.

Ondernemersklimaat
We nemen verheugd kennis van de goede initiatieven van het college. We geven nog graag mee “Houd de ondernemers aangehaakt en daag ze vooral uit op hun ondernemerschap, want dat is de wieg van veel creativiteit. Houd de plannen actie gericht want niets blijkt zo lastig dan plannen te operationaliseren.
Werkgelegenheid is een belangrijke speerpunt. Daartoe dient de gemeente continu in contact te blijven met de markt en daar te faciliteren waar dat nodig is en kan. De problematiek van de huisvesting van arbeidsmigranten verdient daar binnen een vooraanstaande plek.
Wonen werk en leefklimaat
Het verheugt ons dat er veel aandacht wordt geschonken aan dit belangrijke onderdeel in onze programma begroting. Wij zien vooral graag concrete plannen. Zo is de vraag naar seniorenwoningen veel groter dan het aanbod zowel in de vrije als ook in de huur sector. We geven het college nog mee aansluiting te zoeken bij het provinciale beleid bij met name het streven om vóór 2040 30.000 nieuwe woningen te realiseren.
Wij wijzen op de grotere druk die gaat komen op de behoefte aan zorgwoningen voor kwetsbare burgers als gevolg van de extramuralisering. Maatafspraken met met name woningcoöperaties zijn van belang.
Sociaal domein

Eenzaamheidsbestrijding
Een niet in cijfers te gieten triest fenomeen van onze individualiserende samenleving. Wij willen blijven inzetten op initiatieven die de eenzaamheid onder met name senioren en hen die de samenleving niet meer kunnen bijbenen te bestrijden. Daartoe behoren het eetpunt alsmede het faciliteren van senioren verenigingen en het bevorderen van toestroom van eenzamen naar deze verenigingen.
Verenigingen
Wij zijn voorstander van initiatieven zoals de Open club Roggel een omni vereniging. Deze leveren op termijn vele voordelen op in termen van zowel financiële draagkracht en draagvlak, maar minstens zo belangrijk bestuurskracht en zelfredzaamheid. Waar mogelijk moeten we deze alternatieven voor de traditionele vereniging zeker ondersteunen.

Ouderen
Uit onderzoek is gebleken dat vele ouderen geen weg weten in het woud van toeslagen en allerlei andere regelingen die voor hen van belang kunnen zijn. Derhalve bepleiten wij een pilot waarbij een ouderen adviseur wordt aangesteld die op dit terrein aan de slag gaat.

Jeugdhulp
We missen een koppeling met onderwijs. Ontschotting is nodig om hulp effectiever en efficiënter in te zetten ook regionaal. Dat geldt ook voor gezondheidsbevordering in het kader van de poortwachter en signaalfunctie. In de begroting missen wij een bedrag voor preventie.
Participatie
Door ambulantisering (bescherm thuis) zullen zwaardere doelgroepen in de wijk komen die een beroep doen op bredere arrangementen. Wij zijn benieuwd hoe dit in de regiosamenwerking met Weert en Nederweert geborgd is.

Veilige gemeente
Er wordt slechts gesproken over georganiseerde misdaad en ondermijnende effecten. De in het coalitieakkoord genoemde driehoek (burgemeester, politie en om) wordt een vierhoek met de nieuwe wet BOPZ (Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen) en de wetten verplichte ggz en zorg en dwang. Naar verwachting kost dit extra ontwikkelcapaciteit en dus budget. Dan is de vraag of het veiligheidsbeleid voor de regio lokaal voldoende dekkend is en of dat om een lokale budgettering vraagt.

Tenslotte
Onderwijs
We missen een passage over passend onderwijs en ondersteuning ten behoeve van de reguliere basisscholen op bereikbare afstand voor ouders. Dat geldt ook voor het voortgezet onderwijs. In hoeverre ondersteund de gemeente mede in het kader van de WMO teneinde onderwijs mogelijk te maken. Hoe pakken we het samen beleid overstijgend aan opdat een ieder onderwijs kan genieten.

Afsluiting
Het moge duidelijk zijn dat de realisatie van deze begroting met alle beleidsvoornemens van het college, in het belang van onze gemeente en haar burgers, een grote mate van stuurmanskunst vraagt.

Wij dragen, met in achtname van de door ons gemaakte opmerkingen en moties graag bij aan de realisatie daarvan en wensen ons allen daarbij veel wijsheid.
Dank voor uw aandacht.

Bijlage 4

Algemene beschouwingen

Beste inwoners,

Het is voor mij de eerste keer dat ik het woord mag voeren tijdens de algemene beschouwingen. In de voorbereiding hierop heb ik me uiteraard verdiept in de beschouwingen van de afgelopen jaren… Urenlang heb ik geluisterd naar murmelende fractievoorzitters die met de mooiste volzinnen probeerden de aanwezigen hier in de raadzaal, en ook de kijkers thuis, te vertellen waar het volgens hun fractie op staat. Inhoudelijk niks mis mee… integendeel.
Wat me echter opviel is dat de aandacht bij elke beschouwing snel verslapt en dat het voor alle volgers een lijdensweg lijkt om deze preken aan te horen. Een mooie uitzondering op het gemurmel was de toespraak van ketelbinkie Rens, die in 2016 de aandacht van de luisteraars langer wist vast te houden. Hij sprak onder andere over Schip Leudal met kapitein Piet aan het roer, met Admiraal Arno en met Sergeant Stan. Helaas beschikt niet iedereen over de capaciteit die Rens had om zulke mooie beeldspraken te gebruiken.
Of kan het ook anders? Een kort, maar krachtige beschouwing misschien?
Mijn huidige fractiegenoot André Kierkels heeft vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen de kortste toespraak gehouden in de geschiedenis van Leudal, die duurde slechts 1 minuut en 45 seconden… chapeau... en dat voor André ☺
Dat ga ik niet halen, maar ik probeer het zo kort en concreet mogelijk te houden.
De drie speerpunten van D66 Leudal zijn: Groen, Leefbaarheid en Iedereen doet mee

1. Groen
D66 wil dat Leudal een groene en duurzame gemeente is en ook vooral blijft. We zijn blij dat het college een nieuw beheersplan groen heeft opgesteld. Daaruit blijkt dat het onderhoudsniveau van het groen en wegen wordt verhoogd. Daarnaast worden gemotiveerde inwoners betrokken bij het onderhoud van hun eigen woonomgeving.

We willen er wel voor waken dat er de toekomst voldoende geld beschikbaar komt voor het groen-onderhoud in onze gemeente. Zo houden we, samen onze inwoners, Leudal groen.

Duurzaamheid
Voor D66 is duurzaamheid een belangrijk thema. We zijn blij dat er extra windmolens in onze gemeente komen en dat we daarmee voorlopig koploper blijven in Limburg. Ook zijn we blij dat zowel de raad, als de inwoners actief betrokken worden bij het opstellen van het nieuwe duurzaamheidsbeleid.

Het tweede speerpunt van D66 is Leefbaarheid
Onze partij vindt het belangrijk dat alle zestien kernen van onze gemeente leefbaar blijven. Al vele jaren zitten onze inwoners te wachten op een accommodatiebeleid. D66 verzoekt het college om uiterlijk 1 april 2019 een nieuw accommodatiebeleid aan de raad voor te leggen. Daarnaast moet in 2019 gestart worden met het daadwerkelijk opknappen van onze gebouwen.

We zijn blij dat steeds meer verenigingen de handschoen oppakken om kern-overstijgende activiteiten te organiseren. Een heel mooi voorbeeld hiervan is het Europees Schutters Treffen, dat maarliefst door vijf

Leudalse schutterijen werd georganiseerd. Dergelijke initiatieven verdienen het om extra financiele steun te krijgen.

Ook vinden we het belangrijk dat er geld beschikbaar komt voor de verkeersveiligheid rondom de nieuw te bouwen basisschool in Leudal West. Hiervoor is in de begroting geen geld opgenomen.

Ons derde punt is: Iedereen doet mee
D66 concludeert dat er in de begroting veel wordt uitgegeven aan jongeren met problemen. Het overgrote deel van de jeugd in onze gemeente heeft helemaal geen problemen, maar voor die doelgroep doet de gemeente bijna niks. D66 Leudal vindt dat de gemeente geld moet vrijmaken om jongeren te ondersteunen bij het organiseren van een activiteit, zoals 1 groot jongerenfestival. Wat dacht u ervan: Outrageous 2.0 of Solar-light in Leudal…

Als D66 zijn we trots op de begroting die voor ligt. We zien veel zaken terugkomen die in ons verkiezingsprogramma stonden en als er in 2019 meevallers zijn, dan zullen we ons sterk maken voor ónze speerpunten: groen, leefbaarheid en iedereen doet mee.
Beste burgemeester, voor u was dit de laatste keer Algemene Beschouwingen in de gemeente Leudal, voor mij was het de eerste keer…. Ik weet niet voor wie de opluchting het grootst is. Bedankt voor uw aandacht.

Bijlage 5

Begrotingsbespreking 2019-2022

Bij het begin van een nieuwe raadperiode verwachten de mensen dat de gevormde coalitie met frisse visies en innovatieve ideeën komt.
Maar in het stuk waar we vandaag over spreken, met de titel 'samen bouwen aan de toekomst', treffen wij deze gewoonweg NIET aan. Dat is teleurstellend.
Progressief Akkoord Leudal vindt dat het tijd wordt dat vernieuwende burgerinitiatieven van de grond komen, maar merkt dat het college niet meer wil dan lopende zaken afhandelen.
Wat blijft er over van het coalitieakkoord, waar het hele voorwoord ging over samenwerking met burgers? Wat resteert er van de woorden 'inwoners en maatschappelijke organisaties in hun kracht zetten'? Wij zien geen innovaties en geen burgerparticipatie.

Maar ook de concrete uitwerking van het coalitieprogramma hapert aan alle kanten: Geen actieplan preventie, geen uitvoeringsplan arbeidsmigrantie, geen nota kunst- en cultuurbeleid, geen actieplan optimaliseren gebruik bibliotheek en geen nieuw accomodatiebeleid. Dit alles werd beloofd in het coalitieprogramma.

Overigens: als (dhr. Graaf en dhr. Custers) we het hebben over de debatavond: er moet ook iets te debatteren zijn. Ook nu weer waren een aantal beloofde inhoudelijke stukken niet beschikbaar en was de informatiebeschikking dus ongelijk tussen coalitie en oppositiepartijen. Daardoor zou de discussie al snel gaan over de datum dat de plannen beschikbaar komen. Dat soort discussies zijn niet zinvol.
Progressief Akkoord Leudal zal op basis van enkele hoofdthema's de aangeleverde begroting beoordelen.

1) Thema Gemeenschapshuizen en accommodaties.
Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat het beleid en de aanpak van de gemeenschapshuizen bij dit college de aandacht krijgt, die het verdient. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat het woord gemeenschapshuis niet eens in de tekst voorkomt van de begroting! Maar ook in de presentatie over de tweede raadsrapportage in de commissie bestuur en middelen had welgeteld één project betrekking op gemeenschapshuizen, terwijl in totaal 46 projecten opgenomen waren.
Als het gaat over de gemeenschapshuizen, valt er heel wat op te merken: In Neer wacht het bestuur van de Haammaeker al jaren op een broodnodige verbouwing, waarvoor het bestuur subsidiemiddelen van buiten de gemeente gevonden heeft en waarin veel vrijwillige uren gestoken worden, maar waarvan de gemeente niet verder komt dan beweren dat er binnenkort een oplossing komt.
Hoe lang weet niemand……
In Grathem is van alles aan de hand met de Nassaurie, en ook in Roggel staat druk op La Rochelle.
Dan spreken we nog maar even niet over de Postkoets in Horn, dat doen anderen wel voor ons.
En last but not least: het geheel ontbreken aan een accommodatie in Neeritter. Ik wil niet emotioneel gaan doen, maar als de harmonie van Neeritter voor optredens naar Thorn moet, zoals op zaterdag 24 november aanstaande (overigens iedereen is welkom), dan is het toch wel dramatisch gesteld met de situatie in Neeritter. En ook hier is de wethouder lang niet gesignaleerd, laat staan dat er actief met Itter Leaftj wordt gesproken door de gemeente. Wij hebben daarom, voor de derde keer een motie opgesteld, waarin we oproepen tot een daadwerkelijke aanpak vanuit het college.
2) Thema Sociale paragraaf (m.n. jeugdzorg en armoedebeleid)
Naast de maatschappelijke ondersteuning en de werkparagraaf zijn in het sociale domein wat PAL betreft nog 2 thema's onze aandacht waard: jeugdzorg en armoedebeleid.
Het armoedebeleid vindt Progressief Leudal zeer belangrijk, omdat iedereen in deze rijke maatschappij een kans moet krijgen. Wij constateren dat – in tegensteling tot het vorige college- ditmaal onze uitgestoken hand om te komen tot verbetering en vernieuwing in de schuldsanering wordt opgepakt door de portefeuillehouder. Deze vernieuwing van de schuldsanering werd reeds in uw raad van 19 december 2017 unaniem overgenomen.
Over het jeugdbeleid van dit college zijn we minder te spreken. Vooral het feit dat er totaal geen centrale visie lijkt te zijn, stoort ons. Het is dan ook geen wonder dat de tekorten alleen maar toenemen; volgend jaar weer 2 miljoen euro is één jaar! En het jaar erop wéér.
Het gebrek aan een centrale ontwikkelvisie van de jeugdzorg blijkt uit de zogenaamde transformatievoorstellen. Deze zijn NIET smart geformuleerd en betekenen GEEN omslag van het denken en doen. Het heeft daardoor NIET de kenmerken van een transformatie, maar van een transitie.

Blijkbaar dringt het dus niet door bij dit college, dat willen we de miljoenentekorten de wereld uit helpen, dat dan een omslag of echte transformatie nodig is. Nu wordt feitelijk gekozen voor bijschaven en pilotprojecten. Maar NIET voor een echt majeur project: de transformatie van de jeugdzorg.
Via dit onderwerp komen we bij de majeure projecten van het college: Volgens het college zijn het er 6, wij komen niet verder dan 3. Plus het zojuist genoemde project transformatie Jeugdzorg. Want wat is er majeur aan 'aanvullende verkeersmaatregelen' en een stukje ontbrekend fietspad? Waarom noem je Park Leudal Oost/ het Maasveld majeur als je deze club zelf zodanig afknijpt dat er geen goed project van de grond komt? En dan is er nog het in de begroting opgenomen fietspad over de spoorbrug bij Buggenum. Voor Progressief Akkoord Leudal is het onbestaanbaar dat een fietspad tussen Buggenum en Roermond, toch niet de meest majeure verbinding, wordt aangelegd voor 7 miljoen euro, terwijl de meest basale zaken nog niet zijn geregeld in deze gemeente: goede ambtelijke uitvoering, het armoedebeleid, de jeugdzorg, goede burgerparticipatie, verkeersveiligheid enzovoort. Vooral Ronduit Open zou zich moeten schamen als partij die 'tegen de prestigeprojecten' is, om nu zo'n project te ondersteunen.

3) Interne zaken en financien
Qua ambtelijk apparaat worden wij inmiddels 11 jaar geconfronteerd met wijzigingen van personeel, die ons vreemd over komen. Daarnaast worden juist de laatste tijd weer overal dure externe krachten voor ingevlogen. Het gevolg is dat verenigingen steeds hetzelfde verhaal moeten uitleggen aan de nieuwe kracht, die dan vóórdat er iets gebeurd is, weer vertrokken is. Volgens de interim secretaris is dit nog om 'uit het dal te komen'; onze vraag is dan ook: waar is het einde van het dal?
Tegelijkertijd nemen de kosten voor het ambtelijk apparaat fors toe. Het tweede kwartaal 2018 gaf een groot negatief saldo, wat vooral te wijten is aan de kosten voor de organisatie.
Daarnaast maken wij ons zorgen over de mate waarin de reserves en voorzieningen worden uitgeput, én de teruggang van de egalisatiereserve afvalinzameling. Die gaat volgens de voorstellen van zes ton in 2019 naar tienduizend in 2022.

Motie: u gaf aan dat u zou gaan onderzoeken of voor duurzame initiatieven de legesverordening zou moeten worden aangepast.
Ondanks dat wij begrijpen dat dit een moeilijke materie is, hebben de oppositiepartijen dit alvast voor u gedaan door middel van een motie!

Bijlage 6

Algemene beschouwingen

De begroting die voor ons ligt valt op en wel op een manier die je niet graag ziet.
Is het bescheidenheid, is het een gebrek aan ambitie of ontbreekt de inspiratie?
Te constateren valt helaas dat de begroting die voor ons ligt, futloos, kleurloos en weinig reden tot vreugde geeft. Aan inspiratie zal het zeker niet hebben ontbroken, daarvoor biedt het coalitie-programma genoeg goede ideeen. Bescheidenheid kan ik me van dit college ook niet voorstellen, dus blijft over een gebrek aan ambitie. Ik bedoel dan niet de ambitie om grote projecten te willen realiseren, nee, bedoeld is ambitie om de problemen waarmee leudal al jaren kampt, opgelost te krijgen. Op tal van onderwerpen blijkt beleid te ontbreken.

Ik doel dan bv. op vraagstukken als de grote hoeveelheid overtollig vastgoed dat we in eigendom hebben, of de gemeenschapshuizen die lang niet allemaal goed draaien, de sportaccommodaties die verbetering behoeven. Onderwerpen die vaak al vanaf de beginperiode van leudal op de agenda staan van college en raad maar waarvoor, ondanks herhaalde toezeggingen, nog steeds geen beleid ontwikkeld is. De VVD denkt dat het college bewust deze problemen in de begroting onbenoemd laat.

Wat in de begroting wel benadrukt wordt is dat de financiën in Leudal op orde zijn. Al een paar jaar op rij lezen we dat. De VVD plaatst grote vraagtekens bij die bewering. Eerder hebben we de indruk dat enkele cijfers worden gepresenteerd om mooi weer mee te spelen terwijl de werkelijkheid een andere is. `Mooi-weer cijfers` zijn de woonlasten voor onze inwoners, die gelukkig beperkt stijgen, iets waarvoor de VVD altijd pleit, maar van de andere kant wordt ook komend jaar weer een stevige greep gedaan in de reserves, voor een bedrag van € 3 miljoen. Dat gaat blijkbaar de komende jaren zo door. We vragen ons af waar en wanneer dat ophoudt. Misschien zijn de kosten van de genoemde problemen de reden om ze dan maar niet te vermelden in de begroting. In elk geval is de financiele situatie zeker niet rooskleurig te noemen. We hebben het dan nog niet eens over de boekhoudkundige truc, een paar jaar geleden geïntroduceerd, om onroerend goed af te schrijven op 45 ipv 40 jaar en de afschrijving op leegstaande panden gewoonweg niet meer te doen. Het voordeel van enkele tonnen per jaar vertekent het werkelijke financiele beeld.
Het bevreemdt dat er in een klein zinnetje in deze begroting te lezen staat dat er volgend jaar nieuwe bezuinigingen noodzakelijk zijn, als je al een paar keer eerder hebtmogen lezen dat Leudal een financieel gezonde gemeente is. Over wat die bezuinigingen verder inhouden zwijgt het college.
De problemen die de gemeente heeft met haar incourante vastgoed bestaan al langer. Ze worden ook al langer onderzocht en in kaart gebracht. Bij de algemene beschouwingen van vorig jaar merkte ik ook al op dat gewacht wordt op de laatste cijfers en nieuw beleid van het college daarover. Inmiddels is een jaar verstreken en het beleid ligt er nog steeds niet. Wel is terug te lezen dat nu wordt gedacht aan het slopen van panden die geen toekomst meer hebben, een oplossing die de VVD al enkele jaren geleden naar voren bracht. Sloop of verkoop onder de boekwaarde, neem nu je verlies op de boekwaarde maar voorkom onderhoudskosten aan panden die je toch niet meer verkocht krijgt.

Om echt in kaart te brengen wat de huidige en toekomstige bestemming, de waarde alsmede de netto kasstroom van ons vastgoed zijn, heeft de VVD enkele maanden geleden, bij de vaststelling van de jaarrekening 2017, samen met enkele andere fracties per motie gevraagd om onze accountant daarover zijn bevindingen uit te laten brengen. We verwachten die rapportage op afzienbare termijn, vergezeld van beleid dat het college daarop gaat voeren.

Waar ook beleid ontbreekt is hoe we omgaan met gemeenschapshuizen. Dat heeft er toe geleid dat uw college onlangs op ad hoc- basis een kredietvoorstel aan de raad moest voorleggen om een faillissement van De Nassaurie in Grathem te voorkomen. Het wachten is op een nieuw exploitatie- model van de kant van een werkgroep. Waaraan dat exploitatie- model door het college wordt getoetst op uitvoerbaarheid is nog maar de vraag bij ontbreken van beleid. We moesten overigens bij de Nassaurie constateren dat lang niet alle verenigingen in Grathem gebruik maken van deze gemeenschapsvoorziening. Wij bepleiten dan ook een aanpassing van de subsidieverordening die het mogelijk maakt om aan het ontvangen van subsidie zo nodig de verplichting te koppelen dat dan ook gebruik wordt gemaakt van die gemeenschapsvoorziening. Uiteraard geldt dat niet alleen voor Grathem.

Wat betreft Neeritter moeten we helaas constateren dat het college er niet in slaagt om daar een volwaardige gemeenschapsvoorziening te realiseren, wat de VVD en enkele andere fracties aanleiding gaf daarover met een motie te komen.

Het lijkt erop dat het eigen coalitieprogramma door het college niet als richtinggevend wordt beschouwd, althans de uitspraak om beleid op te stellen voor gemeenschapshuizen is tot op heden niet uitgevoerd. Burgerparticipatie en zelfredzaamheid van burgers, verenigingen en maatschappelijke organisaties wordt raadsbreed toegejuicht. Echter, hoe we daar als gemeentebestuur mee om moeten gaan, is nog steeds niet duidelijk. Het pijnlijkste voorbeeld was de besluitvorming door de raad bijna een jaar geleden over wat toen nog Park Leudal Oost heette. Na daaraan 5 jaar of langer gewerkt te hebben, werd het de initiatiefnemers pas op het allerlaatste moment duidelijk dat een meerderheid van de raad hun plan niet steunde. Sterker zelfs, het kostte nog een paar maanden studie om het raadsbesluit uit te leggen.
Dat kan niet. Zo ga je niet met burgerinitiatieven om en terecht vermeldt het coalitieprogramma van al weer een half jaar geleden dat daarvoor een leidraad moet worden opgesteld. We stellen ons als VVD voor dat dat een beknopt verhaal is dat voor inwoners en bestuur de kaders aangeeft van wat men van elkaar kan en mag verwachten. Wat schetst onze verbazing? Zo`n kader ligt er nog steeds niet en ook de begroting maakt nergens melding van. Zo'n moeite moet het maken toch niet zijn?!

Wat betreft de zelfredzaamheid van inwoners en verenigingen ziet de VVD ook graag een proactieve houding van dit college. Een paar jaar geleden werd raadsbreed een VVD-motie aangenomen waar tot nu toe nog weinig mee gedaan is. Die motie voorziet erin dat verenigingen met gemeentelijke hulp meer geld in kas kunnen krijgen of meer dingen gedaan krijgen met zelfredzaamheid. Er zijn meerdere verenigingen in Leudal die honderden leden tellen. Wij hebben vaker van verenigingen gehoord dat ze graag de handen uit de mouwen willen steken om zaken zelf voor elkaar te krijgen, bv om de eigen sportaccommodatie te moderniseren. Het lijkt erop dat wethouder Martens die uitdaging aangaat en wij zijn hem daarbij graag behulpzaam.

Een aspect waarvoor de VVD eveneens al langer aandacht vraagt is veiligheid voor onze inwoners, en we verstaan daaronder alle soorten veiligheid. Van de bestrijding van criminaliteit tot verkeersveiligheid. We zijn verheugd dat de ondermijning serieus gaat worden bestreden. Verder willen we dat de raad met een grotere regelmaat dan nu wordt bijgepraat over de laatste ontwikkelingen op het gebied van criminaliteit in Leudal en de bestrijding daarvan door politie en justitie. Daaronder verstaan wij ook de gang van zaken in het AZC te Baexem. In het verleden hebben wij van onverkwikkelijke zaken moeten vernemen uit de pers. Met instemming vernamen wij dat er geen waarschuwingen meer worden uitgedeeld aan bewoners van panden waarin drugs worden geproduceerd, maar dat direct tot sluiting wordt overgegaan. Ook hiervoor pleitten wij eerder al.

Vorig jaar stemde de VVD in met een motie die opriep tot het verkeersveilig maken van het centrum van Heythuysen. Tot op heden is daar weinig tot niets mee gebeurd omdat ingrepen ter plaatse te duur zouden zijn. De VVD vraagt zich af wat belangrijker is: het up-to-date maken van het belangrijkste winkelcentrum van Leudal met sterke aandacht voor verkeersveiligheid of een fietsbrug langs de spoorlijn Buggenum- Roermond. Van dat laatste project- niet gespeend van de nodige prestige lijkt ons- zijn wij geen voorstander. Wij vinden dat een voorbeeld van verkeerde ambitie. De bijdrage van Leudal aan die brug van 3,6 miljoen vinden wij exorbitant.

De ambitie van het college om duurzaamste gemeente te blijven onderschrijven wij.
Het bedrag van € 25.000 dat daarvoor wordt uitgetrokken kan echter nooit een serieuze bijdrage daaraan zijn. Om die reden dient de VVD samen met andere pp een motie in waarin een bedrag van € 133.000 voor dat doel wordt uitgetrokken. Dat bedrag komt overeen met de legeskosten die onlangs werden betaald voor de vergunning van 3 windmolens. Met zo/n bedrag willen we laten blijken dat we duurzaamheid een serieuze zaak vinden.

Overigens missen wij ook het aangekondigde nieuwe beleid inzake kunst- en cultuur.

Tot slot spreekt ook de VVD graag haar dank en waardering uit aan allen die een bijdrage hebben verleend aan de totstandkoming van deze begroting.

Algemene beschouwingen

Leudal Sociaal

Bijlage 7

In de allereerste plaats een compliment aan de wethouder financiën en zijn team die een mooi stuk werk hebben afgeleverd dat in grote lijnen ook nog eens heel leesbaar is en dat een goed beeld schetst van de gemeentelijke financiële gezondheidstoestand. Dat gezegd hebbende betekent dit niet dat we als Leudal Sociaal niet een paar kanttekeningen zouden willen zetten.
Onze moties zijn daarvan de uitdrukking. Maar voor nu beperken we ons vooral tot het beleid dat speelt op het terrein van het Sociaal Domein.

De begroting maakt duidelijk dat we op het gebied van de Jeugdzorg met ernstige problemen rekening moeten houden. Mede als gevolg van het door het Rijk doorgevoerde objectieve verdeelmodel, de uitgangspunten waarop het Rijk zich baseert bij de verdeling van de rijksmiddelen voor de jeugdzorg aan de gemeenten, zullen we, ook in de toekomst, rekening moeten houden met ernstige tekorten.
Met onze partners in de regio Midden-Limburg West hebben we daartoe in een vorige College-periode al rekening mee gehouden. We kwamen via een convenant tot verevenings-afspraken die een deel van de financiële pijn verdeelde over de drie betrokken gemeenten. Maar we hebben meer gedaan.
Ik herinner maar even aan de afspraken rond de gezamenlijke inkoop. We baseerden ons daarbij op resultaat-afspraken en op zorg-profielen waarbij we tot een vaste prijs voor de zorginzet poogden te komen. Die financiële constructie staat, maar we realiseerden ons wel dat er een maximale periode van twee jaar nodig is om tot een gedegen financiële stroomlijning te komen. De profielen kennen bij sommige aanbieders wel een forse uitschieter naar boven. De vraag is of dit wel gerechtvaardigd is. We zullen daar zeker in de komende periode iets mee moeten doen. We realiseerden ons ook dat de afbouw vanuit de rijksmiddelen bij onveranderd beleid onverminderd door zou gaan en op den duur ook tot onder-uitputting van onze financiële reserves zou leiden. Het is goed dat in deze begroting daar in grote lijnen rekening mee gehouden wordt.
Maar wat ons als Leudal Sociaal wel degelijk ongerust maakt is de nogal ongenuanceerde opmerking van het College waarbij gezegd wordt dat het weerstandvermogen binnen enkele jaren dreigt onder het genormeerde plafond te komen en dat in het komende jaar voorbereidingen genomen worden om te komen tot een bezuinigingsronde waarvoor in de Kadernota 2020 nadere voorstellen zullen worden gedaan. Leudal Sociaal gaat er van uit dat daarbij niet te gemakkelijk gegrepen zal worden naar een geschetste mogelijkheid zoals gesuggereerd in scenario 3: het verlagen van het voorzieningen-niveau op het terrein van het sociaal domein. Daarbij zullen we raken aan de randen van onze zorgplicht.

Veel eerder lijkt het verstandig om eens te gaan nadenken over het wellicht té overvloedige aanbod van zorg verlenende organisaties in onze gemeente waardoor wellicht een té grote zuigkracht ontstaan is naar de zorgvraag. Het rapport van het Nederlands Jeugdinstituut geeft een duidelijk signaal in deze richting. E.e.a. laat overigens onverlet dat preventie en nulde-lijns voorzieningen een deel van de druk op de financiële ketel af kunnen halen, maar dat op zijn beurt betekent dat we desondanks de inzet èn de afschalingsmogelijkheden bij zorgaanbieders veel strikter moeten monitoren. In dit verband denken we dat ook de versterkte inzet van Synthese in de nulde-lijn een belangrijke rol zal kunnen spelen. Landelijk blijkt, zoals recente publicaties laten zien, zo'n aanpak effect te sorteren.

In de loop van de komende raadsperiode, wellicht ook van deze collegeperiode, zal de druk op de uitgaven voor de uitvoering van de Wmo toenemen, onder meer als gevolg van demografische factoren. Dat, gevoegd bij de komende Rijksmaatregel waarbij de hoogte van de eigen bijdrage per 01.01.2019 mogelijkerwijs gelimiteerd worden op € 17,50 per rekenperiode, betekent voor de omvang van het beschikbare Wmo-budget een forse aderlating. Dat alleen al zou moeten leiden tot aanpassingen van de voor de uitvoering van de Wmo beschikbare middelen. Maar er is meer. Ons Wmo-beleid is nog niet volledig uitgekristalliseerd. In het kader van de uitvoering van de Wmo is er met name voor de groep met beperkingen tot nu toe weinig tot mondjesmaat gerichte zorg geweest op hun deelname aan het maatschappelijk gebeuren. In de sfeer van de toegankelijkheid aan vormen van vrije tijds-besteding bijvoorbeeld verkeert deze groep over het algemeen in een isolement. We doen weliswaar wat op het gebied van sport, met name bij voetbal, maar dan hebben we het wel gehad. Indien zij al gebruik kunnen maken van dagbesteding is hun wereld tot hun thuis en vervoer naar een vorm van dag-activiteit begrensd. Meedoen aan wat er in onze kernen leeft en beweegt valt meestal buiten hun scoop.

Het zou een goede zaak zijn wanneer het onderwerp participatie – niet beperkt te zien dan alleen maar arbeidsmatig ingevuld - in ons beleid heel nadrukkelijk ook mensen met een verstandelijke, lichamelijke of gedragsmatige beperking betrekt. Volgens de wet hebben we natuurlijk gewoon ook deze verplichting. De vraag is of we die taak niet wel heel erg zuinig invullen.
E.e.a. betekent in ieder geval dat wij als Leudal Sociaal hiervoor graag een financiële vertaling willen zien, wellicht door middel van een re-shuffeling van middelen.

In zijn algemeenheid durven we als Leudal Sociaal ook te stellen dat in de wijze waarop de zgn. Zorg in natura door zorgaanbieders in uitvoering wordt gebracht ons inziens nog veel winst te behalen valt. Waar degenen die gebruik maken van een PGB-voorziening deze strikt aan banden gelegd weten door o.m. de onderbrenging van de budgetten bij de Sociale Verzekeringsbank waarbij geen enkele uitbetaling meer kans op slagen biedt wanneer daar geen goedgekeurd contract aan ten grondslag ligt en facturen uitsluitend na controle gehonoreerd worden, is er nog een hele wereld te winnen bij de Zorg in natura. Rommelen met de zwaarte en de kwaliteit van de zorg, de te plannen tijdsduur van de zorg en de effectief geleverde tijd in de uitvoering bieden nog te veel ruimte tot onterechte en dus financieel ongewenste interpretaties. Verbeterde aandacht op dit punt zien we graag in het gemeentelijk beleid tot uitdrukking komen.

Ook ten aanzien van de uitvoering van de Participatie-wet zijn kanttekeningen te maken. Het stopzetten van de Wet op de Sociale Werkvoorziening betekende indertijd het einde van de instroom naar de Sociale Werkplaats. De nieuwe en zeer beperkte mogelijkheid om via Nieuw Beschut Werk toch weer een toegang te forceren naar deze vorm van werkvoorziening blijft in onze gemeente vooralsnog onbenut omdat we er de voorkeur aan geven eerst het traject naar de reguliere werkgever uit te proberen. Natuurlijk is het goed dat eerst gepoogd wordt om via zo'n reguliere plaatsing de arbeidsparticipatie te realiseren. Maar als dat gebeurt via tijdelijke contracten blijft er onzekerheid bestaan voor de langere duur. Zorg blijft over wat er gebeurt wanneer een einde komt aan deze reguliere plaatsing. Leudal Sociaal gaat ervan uit dat de beschutte werkplek, conform een toezegging uit de vorige College-periode, gereserveerd blijft voor de oorspronkelijk hiervoor geïndiceerden.
In zijn algemeenheid zijn er nogal wat taken in de aansturing naar de participatie in te vullen. We denken daarbij, bijvoorbeeld, ook aan wat bij de groep van statushouders speelt. Landelijk gezien behoren zij tot degenen die het minst profiteren van de mogelijkheden van arbeidsinzet. Zij vormen een deel van de harde kern van uitkeringsgerechtigden. Daar moet toch meer winst bij te boeken zijn. Inzet vanuit de gemeente via taal-coaching en arbeidsbegeleiding kan profijt opleveren aan zowel vrouwen als mannen bij integratie-projecten en de hoogte van onze uitkeringsmiddelen verlagen. Wanneer e.e.a. gebeurt via ons eigen te transformeren Werkbedrijf dan moet, meer dan voorheen, rekening gehouden worden met de competenties en kwalificaties die onze cliënten toch al bezitten. Lever ze niet allemaal over aan de eenheidsworst van schoffelen en ander groen-onderhoud. Dat betekent dat we in moeten steken op een gedifferentieerde aanpak bij ons Werkbedrijf. Leudal Sociaal wil graag kennis nemen van de opzet van een dergelijke inrichting.

Wat gezegd wordt over de groep statushouders speelt eveneens bij de groep van uitkerings-gerechtigden. We hebben in de afgelopen periode bij die groep, ondanks de aantrekkende economie, nog te weinig beweging gezien. Factoren die daarbij spelen zouden kunnen zijn dat we nog te weinig onderkend hebben dat laaggeletterdheid en het ontbreken van voldoende maatschappelijke competenties een rol spelen. We kunnen geld besparen wanneer we gericht inzetten op intensieve en persoonlijke begeleiding, maar wellicht verplicht ons dit ook om eens goed te kijken naar de wijze waarop we ambtelijk georganiseerd zijn. Moeten we niet veel meer inzetten op uitvoering en persoonlijk contact.
Als we ernst willen maken met datgene dat we verstaan onder een participerende samenleving, dat is: een samenleving waaraan ieder een bijdrage kan leveren en waarin mensen iets voor elkaar betekenen, een samenleving waarin ieder een eigen verantwoordelijkheid heeft, dan is daartoe een voorwaarde dat ook ieder in de gelegenheid is om financieel op eigen benen te staan. Financiële autonomie als einddoel. Het beleid op het gebied van de sociale uitkering helpt daarbij. In dat kader is armoedebeleid belangrijk. Het is goed dat we beleid ontwikkeld hebben dat een bestaans-mogelijkheid garandeert op minimaal niveau. Maar daarmee zijn we er niet. Flankerend moeten we instrumenten en initiatieven hanteren die dat beleid ondersteunen. Daarbij noem ik als voorbeeld de groep van mensen met problematische schulden waarvoor we als gemeente beloofd hebben een nieuwe aanpak te ontwikkelen. Ze moet een betere startpositie krijgen dan nu het geval is. Geleidelijk aan hebben we geleerd dat armoedebeleid onlosmakelijk verbonden moet zijn met wat we voorhebben met Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, maar ook met onderwijs. We snappen daarom niet dat voor het armoedebeleid een bedrag gereserveerd is dat minder is dan we in de voorgaande jaren uitgegeven hebben. Juist nu we toe zijn aan een noodzakelijke herijking van het armoedebeleid lijkt het erop dat we ons juist terugtrekken uit de verantwoordelijkheid die we op dit gebied als gemeente hebben. Dat kan niet waar zijn.

Een ander onderwerp waarop we als Leudal Sociaal onze blik gericht hebben is de wijze waarop we in ons beleid op aspecten van leefbaarheid de focus richten. Het huidige subsidiebeleid bijvoorbeeld is in dit opzicht in onze ogen ontaard in een ondoorzichtig en complex systeem. De logica is soms ver te zoeken. Hoewel het subsidiebeleid nog niet zo lang geleden op de schop genomen is ademt datgene dat voor de oude regels in de plaats gekomen is nog teveel de sfeer van het sparen van de kool en de geit. Wèl een basis-subsidie van 50% van wat oorspronkelijk gegeven werd, maar wel inclusief aanvullingen die, onder meer met middelen vanuit het Sociaal Domein, de verenigingskas weer kunnen aanvullen. In de ogen van Leudal Sociaal een hoogst ongelukkige en tot misverstanden leidende aanpak. Leudal Sociaal wil zich graag sterk maken voor een beleid dat niet de verenigingen an sich beloont, maar uitsluitend datgene waardeert waarmee deze vanuit hun doelstelling bijdragen aan de samenleving. De inrichting of ondersteuning van een instrumenten- en uniformen-fonds kan daarnaast bij muziekverenigingen en schutterijen een deel van de pijn uit de lucht halen. En uitzonderlijke prestaties op provinciaal, nationaal of internationaal vlak zouden via de bestaande regeling gewaardeerd kunnen blijven.

Laten we in dit verband nu ook maar eens een stap zetten ten aanzien van het vaak met het subsidiebeleid verbonden accommodatiebeleid. We praten er al jaren over en we komen niet veel verder. Cluster voorzieningen of draag ze geleidelijk over. Zet de niet uitgegeven gelden van het meerjarig onderhoud in om overdracht financieel mogelijk te maken. Doe een en ander onder het uitdrukkelijk voorbehoud van financiële vrijwaring in de toekomst. Laten we ons in ieder geval financieel zoveel als mogelijk is terugtrekken en zeker geen nieuwe verplichtingen meer aangaan.
Een laatste opmerkingen wil ik naar aanleiding van de motie die we daarover hebben ingediend maken over een geheel ander onderwerp. Het muziek-onderwijs dreigt in de komende periode financieel in de knel te komen zitten. We hebben met een houtje-touwtje oplossing – gebruikmakend van de reserves die de muziek-opleiding had- in de afgelopen periode het muziek-onderwijs in stand kunnen houden. Het lijkt erop dat dit, vanwege het gemis aan tijdig ontwikkeld beleid, niet meer gaat lukken. Ik vraag het College de subsidie-regeling zoals die nog in 2012 bestond, te actualiseren zodat we in de komende maanden een nieuw beleid in de verf kunnen zetten.

Als we het dan toch over de moties hebben, het volgende:
Het is vanzelfsprekend dat we voorstander zijn van zaken waar het de duurzaamheid betreft. Vandaar ook dat we ons goed kunnen vinden in de oproep om de legeskosten die Leudal Energie Coöperatie aan de gemeentekas heeft overgemaakt te besteden aan duurzaamheids-initiatieven.
De motie die we samen met het CDA hebben ingediend over de ouderen-adviseur heeft de bedoeling de gemeente aan te sporen meer de lead te nemen op het gebied van de voorlichting aan ouderen op het terrein van de voorzieningen die ze te vaak laten liggen. Natuurlijk hebben we al ouderen-adviseurs. Maar dezen ervaren dat er té weinig beroep op hen wordt gedaan. Bovendien zijn ze te weinig bekend. Meer gemeentelijke aansturing kan daar verandering in brengen.

De motie over de oorspronkelijk bedoelde fietsbrug Buggenum-Roermond willen wij steunen omdat we denken dat het denken over de verkeers-veiligheid meer gediend is met een breed gedragen beleid dan met een prestige-achtig project als deze fietsbrug. De nu al gereserveerde financiering voor dit project gaat ons echt een brug te ver. Meer heil zien we in de aanpak van de knelpunten zoals er nog te veel zijn in onze gemeente.

Er valt voorts op heel veel punten iets te zeggen. Andere partijen hebben daarover al het nodige gezegd. de fractie Leudal Sociaal laat het voorlopig hierbij.

M.1
Gewijzigd ter vergadering

Bijlage 8

Motie betreffende verhoging budget ten behoeve van duurzaamheid

De Raad van Leudal in zijn vergadering van 13 november bijeen,
Overwegende dat:

- onze gemeente Leudal de duurzaamste gemeente van Limburg is;
- deze status inhoudt dat ze dat gisteren was en morgen is;
- er in onze gemeente tal van duurzaamheidsinitiatieven en activiteiten plaatsvinden, veelal uitgevoerd door vrijwilligers;
- deze initiatieven in het duurzaamheidsdomein mede bijdragen aan de verkregen status;
- ondanks dat het Rijk de verplichting oplegt om te komen tot een regionaal strategisch energieplan met mogelijk een daarbij passende bekostiging, het de gemeente niet vrijpleit om nu niet serieus in duurzaamheidsactiviteiten te investeren;
- beschikbaarstelling van een bedrag van slechts € 25.000 in een begroting van in totaal meer dan € 83 miljoen niet in verhouding staat tot het belang van duurzaamheid en geen krachtig signaal is aan de burgers om zelf in duurzaamheid te investeren;

Tevens overwegende dat:

- door de gemeente onlangs aan Leudal Energie Coöperatie een bedrag in rekening is gebracht groot € 133.000 zijnde leges voor de afgifte van de vergunning voor de bouw van drie windmolens in het project "Kookepan";
- dit project bij uitstek past in de duurzaamheidsinitiatieven binnen onze gemeente en in aanzienlijke mate zal bijdragen aan de realisatie van de energie neutrale doelstelling;

Draagt het College op om kaders van het revolverend fonds te versoepelen en daarnaast voor 1 april 2019 in samenspraak met de raad een duurzaamheidsprogramma op te stellen ~~eenzelfde bedrag als bovengenoemde legeskosten ad € 133.0000 te investeren in duurzaamheidsinitiatieven zo mogelijk in samenspraak met het werkveld duurzaamheidsdomein~~.

Huub van Helden	Ad Thomassen	Richard Verheul	Joost van der Stappen
Fractie CDA	Fractie VVD	Fractie Leudal Sociaal	Progressief Akkoord Leudal

M.2
Gewijzigd ter vergadering

Bijlage 9

Motie betreffende het alloceren van gelden oorspronkelijk bedoeld voor de fietsbrug Buggenum-Roermond.

De Raad van Leudal bijeen op 13 november 2018;

Overwegende dat:

- Verkeersveiligheid van groot belang is voor onze inwoners;
- Er binnen de kernen van Leudal talrijke verkeerssituaties aanwezig zijn die als niet veilig beschouwd kunnen worden;
- Dat voor het aanpakken van deze knelpunten financiële middelen vrijgemaakt dienen te worden;
- Dat er daardoor keuzes gemaakt dienen te worden binnen voorliggende begroting;
- Dat nut en noodzaak van een fietsbrug tussen Buggenum en Roermond niet opweegt tegen het laten voortbestaan van onveilige verkeerssituaties binnen onze gemeente;

Draagt het college op:

- De beoogde kapitaallasten, dus vanaf 2020, ~~middelen zijnde € 3.600.000,-~~ voor de fietsverbinding~~brug~~ Buggenum-Roermond te alloceren voor het oplossen van onveilige verkeerssituaties binnen de kernen van Leudal.
- De onveilige verkeerssituaties op te halen via de diverse raadsfracties en dorpsraden.
- Een uitgewerkt plan voor het oplossen van de knelpunten voor te leggen aan de raad via de commissie 'Fysiek'.
- De fietsverbinding af te voeren van de lijst met majeure projecten.

Rob Flinsenberg	Joost van der Stappen	Ad Thomassen	Richard Verheul
CDA Leudal	Progressief Akkoord Leudal	VVD	Leudal Sociaal

M.3
Gewijzigd ter vergadering

Motie

Bijlage 10

De Raad van Leudal bijeen op 13 november 2018;

Overwegende dat:

- Er veel ouderen in armoede en eenzaamheid leven;
- Een grote groep ouderen geen gebruik maakt van huur- of zorgtoeslag;
- Veel van deze ouderen niet weten dat ze aanspraak kunnen maken op toeslagen of hoe deze aangevraagd moeten worden;
- Uit onderzoek is gebleken dat 1 op de 6 ouderen geen huursubsidie aanvraagt terwijl ze daar wel recht op zouden kunnen hebben;
- Uit onderzoek is gebleken dat 1 op de 10 ouderen de zorgtoeslag laat liggen;
- De begroting minimabeleid 2018 niet volledig is gebruikt.

Draagt het college op:

- Via Synthese opdracht te geven de lead te nemen zorg te dragen voor regie, ondersteuning en sturing van de ouderenadviseurs zodat meer ouderen van de mogelijkheid met betrekking tot het minimabeleid en de toeslagen gebruik gaan maken en daarover per kwartaal te rapporteren ~~Een pilot te starten waarbij gelden uit de in de kadernota gevoteerde middelen bedoeld voor het minimabeleid gebruikt kunnen worden voor de inzet van een ouderenadviseur~~.

Richard Verheul
Leudal Sociaal

Rob Flinsenberg
CDA Leudal

Bijlage 11

Motie betreffende verhoging budget ten behoeve van muziekeducatie
De raad van Leudal in zijn vergadering van 13 november 2018 bijeen;
Overwegende dat:

- tot 2012 een subsidie werd verleend aan Myouthic centrum voor kunst en cultuur groot € 223.000;
- deze subsidie uit bezuinigingsoverwegingen vanaf 2012 is teruggebracht tot € 180.000;
- Myouthic deze subsidie inmiddels deelt met ECI en daaruit eveneens de huur van leslocaties bekostigd moet worden;
- de subsidie in het leven is geroepen teneinde de eigen bijdrage van ouders voor hun kinderen, die muziekles in het buitenschools onderwijs volgen, per cursus beneden € 300 te houden;
- het maken van muziek belangrijk is voor de ontwikkeling van kinderen en het hen mogelijk maakt om bij een lokale muziekvereniging muziek te beoefenen;
- lokale muziekverenigingen een belangrijke rol spelen bij de instandhouding van leefbaarheid en gemeenschapszin in onze kernen;
- de muziekinstituten, er samen met de lokale muziekverenigingen en het primair onderwijs, in geslaagd zijn, conform de wens van de gemeente, binnenschools muziekonderwijs na jaren van afwezigheid, weer deel uit te laten maken van het lesrooster;
- de financiering daarvan plaatsvindt vanuit het Rijk;

Tevens overwegende dat:

- inmiddels duidelijk is dat met slechts € 180.000 het buitenschools muziekonderwijs niet meer te organiseren valt;
- dit nog slechts mogelijk is indien de ouders voor het aan hen ten laste komende 1/3e deel van de cursuskosten meer dan € 300 gaan betalen
- dat dit er toe zal leiden dat voor sommige ouders en kinderen buitenschools muziekonderwijs onbetaalbaar wordt;
- wij dat ongewenst achten omdat aan kinderen op deze wijze muziekonderwijs onthouden wordt en de muziekverenigingen in nog hoger tempo vergrijzen;
- een prijsverhoging ook leidt tot ongewenste prijsverschillen voor dezelfde cursussen ten opzichte van onze buurgemeenten;

Draagt het College op:
om de subsidie, beschikbaar voor beide instituten tezamen, weer op het oorspronkelijke bedrag van € 223.000 te bepalen.

Huub van Helden	Joost van der Stappen	Ad Thomassen	Richard Verheul
CDA Leudal	Progressief Akkoord Leudal	VVD	Leudal Sociaal